

Uchwała Nr LXXVII/467/2023
Rady Powiatu Ostrowieckiego
z dnia 17 listopada 2023 r.

w sprawie uchwalenia 3 — letniego „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy
Zastępczej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2024 — 2026”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z 2023 r. poz. 572) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426, 1429, 818) Rada Powiatu Ostrowieckiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się 3 - letni „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2024-2026” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Ostrowieckiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mariusz Pasternak

*Załącznik do Uchwały Nr LXXVII/467/2023
Rady Powiatu Ostrowieckiego
z dnia 17 listopada 2023 r.*

***POWIATOWY
PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W
POWIECIE OSTROWIECKIM
na
lata 2024 – 2026***

***OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
2023 rok***

Wykaz skrótów

PO-W	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza
CAS	Centralna Aplikacja Statystyczna
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
PIK	Punkt Interwencji Kryzysowej
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
MOW	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
PZ	Pieczna Zastępcza
RPZ	Rodzinna Pieczna Zastępcza
Ustawa	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
UPS	Ustawa o pomocy społecznej
KN	Kontynuacja Nauki
OP	Organizacje Pozarządowe
IPU	Indywidualny Program Usamodzielnienia
NK	Procedura Niebieskie Karty

Spis Treści:

Wstęp

1. Zadania Samorządu Powiatowego związane z organizacją systemu pomocy dziecku i rodzinie.....	str. 2
2. Podstawy prawne.....	str. 4
3. Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie Ostrowieckim.....	str. 5
4. Wsparcie rodziny.....	str. 6
5. Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim.....	str. 8
6. Przemoc domowa.....	str. 9
7. Piecza zastępcza funkcjonująca na terenie Powiatu Ostrowieckiego.....	str. 11
8. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.....	str. 16
9. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2024 – 2026.....	str. 19
10. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim.....	str. 19
11. Instytucjonalna Piecza Zastępcza.....	str. 19
12. Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej.....	str. 22
13. Analiza SWOT.....	str. 24
14. Realizatorzy Programu.....	str. 25
15. Odbiorcy Programu.....	str. 25
16. Cele szczegółowe Programu.....	str. 26
17. Zakładane rezultaty.....	str. 29
18. Źródła finansowania.....	str. 30
19. Monitoring i ewaluacja.....	str. 30

*„Dziecko chce być dobre.
Jeśli nie umie – naucz.
Jeśli nie wie – wytłumacz.
Jeśli nie może – pomóż”.*
Janusz Korczak

Wstęp

W preambule do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, czytamy:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.”

Zgodnie z art. 32 ustawy „piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców”. Z powyższego artykułu wynika również obowiązek zorganizowania pieczy zastępczej przez Powiat Ostrowiecki.

Opracowanie „Programu rozwoju pieczy zastępczej” zgodnie z art. 180 ust.1 jest zadaniem własnym powiatu i służy usystematyzowaniu, ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów oraz zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom oraz uzupełnieniom. Niniejszy Program został przygotowany poprzez dokonaną analizę dokumentów takich jak: Diagnoza Potrzeb Społecznych Powiatu Ostrowieckiego, sprawozdania własne opracowywane cyklicznie każdego roku przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, sprawozdań opracowanych przez inne jednostki samorządowe realizujące zagadnienia z zakresu pomocy społecznej, które funkcjonują na terenie Powiatu Ostrowieckiego oraz aktualne potrzeby które wynikają z bieżącej realizacji ustawowych zadań przez tut. Centrum takich jak np. wykonywanie postanowień Sądu Rejonowego poprzez umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

Głównym i najważniejszym celem programu jest zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki sprawowanej przez rodziców biologicznych, należytej opieki zorganizowanej przez rodziców rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez rozwój nowych form pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego oraz wsparcie opiekunów w pieczy zastępczej już istniejącej.

Ponadto, Program porusza problematykę organizowania i udzielania przez Powiat Ostrowiecki pomocy dla osób usamodzielnianych – pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, która realizowana jest poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia, realizację należnych świadczeń pieniężnych oraz rzeczowych. Program ten nakłada również na pracowników tut. Centrum obowiązek organizowania różnorodnych form wsparcia dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi poprzez prowadzenie różnych form pieczy zastępczej.

1. Zadania Samorządu Powiatowego związane z organizacją systemu pomocy dziecku i rodzinie

Do zadań własnych Powiatu Ostrowieckiego, w myśl art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy między innymi:

- ✓ opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- ✓ zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- ✓ organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- ✓ tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- ✓ prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponad – gminnym,
- ✓ organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
- ✓ organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa,
- ✓ wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- ✓ zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- ✓ wprowadzanie do krajowego rejestru danych w zakresie wykazu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej,
- ✓ finansowanie:
 - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu ostrowieckiego, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na terenie powiatu ostrowieckiego lub na terenie innego powiatu,
 - pomocy finansowej przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze (w oparciu o ustawę o pomocy społecznej),
 - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego,

- ✓ sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, ministerstwu,
- ✓ przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Ponadto Samorząd Powiatu realizuje zadania zlecone do których należą:

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- finansowanie pobytu w pieczy zastępczej cudzoziemców z uregulowaną sytuacją prawną w zakresie ich pobytu w Polsce.

Podział kompetencji w zakresie organizacji wsparcia rodziny i pieczy zastępczej pomiędzy samorządami

Program wskazuje na konieczność tworzenia nowych rodzin zastępczych zawodowych, promocję rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu Ostrowieckiego oraz kontynuację zapewnienia specjalistycznego wsparcia dla funkcjonujących już na terenie powiatu rodzin zastępczych, ich podopiecznych oraz rodziców biologicznych dzieci.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej zawiera kierunki działań oraz ustala zakres prowadzonych przez instytucje pomocowe oddziaływań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024 – 2026. Program będzie realizowany z uwzględnieniem potrzeb dziecka i rodziny oraz prawa dziecka do:

- wychowania się w rodzinie, a w przypadku wychowania dziecka poza rodziną zapewnienia w miarę możliwości, zgodnie z jego potrzebami opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- zapewnienia stabilnego i bezpiecznego środowiska wychowawczego,

- utrzymywania prawidłowych relacji, osobistych kontaktów z rodziną biologiczną z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,
- możliwości szybkiego powrotu do rodziny biologicznej,
- ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie osobiste dziecka,
- praktyk religijnych zgodnych z wolą rodziców i potrzebami dziecka,
- traktowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań, zabawy i wypoczynku,
- ochrony przed poniżającym traktowaniem,
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia,
- dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia,
- wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku oraz stopnia dojrzałości emocjonalnej.

2. Podstawy prawne

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej został opracowany i będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ➔ Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989 r.;
- ➔ Europejska Konwencja o wykonywaniu praw dzieci z dnia 25 stycznia 1996 r.;
- ➔ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- ➔ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ➔ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- ➔ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ➔ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ➔ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ➔ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ➔ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- ➔ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki i zagospodarowanie;

Program został opracowany także z uwzględnieniem treści dokumentów takich jak:

1. „*Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowieckiego na lata 2021 – 2025*” przyjęta Uchwałą Nr XLII/259/2021 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 28 kwietnia 2021 r.
2. „*Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2025 roku*” przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr XI/146/19 z dnia 22 lipca 2019 r.
3. „*Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021 – 2030*”, przyjęta Uchwałą Nr XXXII/435/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 maja 2021 r.

3. Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie Ostrowieckim

Diagnoza stanowiła początkowy etap niezbędny do opracowania niniejszego Programu. Zebranie danych, ich analiza przyczyniła się do zidentyfikowania zdarzeń i poznania sytuacji społecznych występujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Powiat Ostrowiecki położony jest w północno – wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Powiat zamieszkuje 107 tysięcy mieszkańców, a jego powierzchnię 617 km² kształtują użytki role oraz lasy. Powiat Ostrowiecki graniczy z trzema powiatami województwa świętokrzyskiego: opatowskim, kieleckim i starachowickim oraz z powiatem lipskim (województwo mazowieckie).

W skład powiatu wchodzi:

- gmina miejska: Ostrowiec Świętokrzyski;
- gminy miejsko – wiejskie: Ćmielów, Kunów;
- gminy wiejskie: Baltów, Bodzechów, Waśniów.

Mapa administracyjna Powiatu Ostrowieckiego

Rodzina naturalna jest niewątpliwie najlepszym, miejscem środowiskiem wychowawczym dla dorastającego dziecka. Jednakże, współczesne rodziny borykają się z różnego rodzaju problemami życia codziennego. Na dezintegrację tych rodzin wpływa niekorzystna sytuacja materialna, mieszkaniowa, narastająca frustracja spowodowana bezrobociem jednego lub obojga rodziców. Utrata pracy – źródła stałego dochodu powoduje znaczne, a niekiedy krytyczne obniżenie poziomu finansowego rodziny. Niski status ekonomiczny takiej rodziny prowadzi do sytuacji stresogennych, nasila trudności interpersonalne w rodzinie, wywołuje agresję, powoduje pojawienie się różnego rodzaju uzależnień, wzrostu przestępczości, itp. Brak stałego zatrudnienia rodziców, migracje i emigracje w celu znalezienia pracy, podejmowanie niskopłatnych prac dorywczych niekorzystnie wpływa na kondycję życia współczesnych rodzin.

Niezaradność rodziców w opiece i wychowaniu własnych dzieci wynika również z występowania innych czynników takich jak np.: alkoholizm, przemoc domowa. Prowadzi to do nieudolności w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych itd. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniają się u dzieci i młodzieży w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez nie panujących obyczajów, norm, odrzucenia wartości. Niewłaściwa atmosfera panująca w domu rodzinnym, konflikty, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci prowadzą do rozluźnienia więzi między członkami rodziny. W takich sytuacjach koniecznym, staje się oddzielenie dziecka

od rodziny naturalnej w celu zabezpieczenia mu właściwych warunków prawidłowego i harmonijnego rozwoju. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych niejednokrotnie jest przyczyną wymuszającą konieczność zapewnienia dziecku możliwości właściwego rozwoju w różnych formach pieczy zastępczej, do prowadzenia których ustawowo zobowiązany jest powiat.

Diagnostując środowiska rodzinne zagrożone dysfunkcją w wypełnianiu powierzonych im zadań opiekuńczo – wychowawczych trzeba mieć świadomość, że dane statystyczne nie oddają rzeczywistych problemów rodzin, które borykają się z różnego rodzaju problemami życia codziennego. Ośrodki pomocy społecznej zajmują się osobami wymagającymi wsparcia w radzeniu sobie z trudnościami życia codziennego. Instytucje te realizują świadczenia w formie rzeczowej, usługowej bądź finansowej. Istnieje także możliwość skorzystania z porad wpisanych w działalność ośrodków określanych jako „praca socjalna” lub „poradnictwo specjalistyczne”.

4. Wsparcie rodziny

Kluczowym narzędziem w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej jest praca z rodziną i jej członkami. Wdrożenie tego elementu jest istotne od momentu przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności a konieczna, gdy w rodzinie dochodzi do kryzysu zagrażającego dobru dziecka. Rodzina w wyniku podjętej z nią pracy powinna docelowo osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania w środowisku a w szczególności tak, aby bezpieczeństwo przede wszystkim dziecka nie było zagrożone. Punktem wyjścia do Programu są dane o korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela nr 1. Liczba rodzin/przesłanki do udzielenia pomocy rodzinie przez OPS-y funkcjonujące w gminach z terenu Powiatu Ostrowieckiego

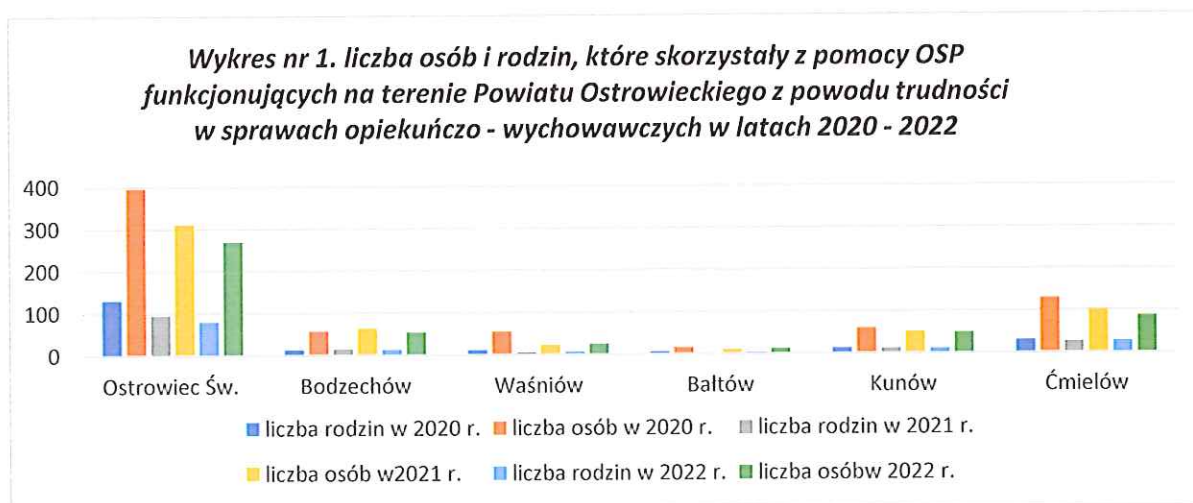
Gmina	Baltów			Bodzechów			Ćmielów			Kunów			Ostrowiec Św.			Waśniów		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Przesłanki																		
Ubóstwo	66	65	46	181	154	164	163	133	121	235	221	184	736	632	551	9	9	7
Bezrobocie	44	34	23	156	135	125	153	137	128	183	182	136	305	253	199	44	61	40
Długotrwała lub ciężka choroba	27	29	18	29	25	21	141	140	142	143	138	120	740	652	602	35	35	21
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	16	12	8	12	13	12	30	26	27	12	11	10	130	94	79	10	4	5
Przemoc w rodzinie	1	0	0	7	15	12	0	1	1	0	1	0	13	5	5	1	0	0
Alkoholizm	16	15	11	19	21	24	16	14	13	7	34	21	255	244	217	3	1	0

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS-ów funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Tabela nr 2. Liczba rodzin/osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Rok Gmina/miasto	2020 r.		2021 r.		2022r.	
	l. rodzin	l. osób	l. rodzin	l. osób	l. rodzin	l. osób
Ostrowiec Świętokrzyski	130	394	94	309	79	268
Bodzechów	12	55	13	62	12	53
Waśniów	10	54	4	22	5	24
Baltów	5	14	2	9	3	11
Kunów	12	58	11	50	10	48
Ćmielów	30	128	26	99	27	87

Źródło: dane pozyskane z OPS-ów funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego

Źródło: dane pozyskane z OPS-ów funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego

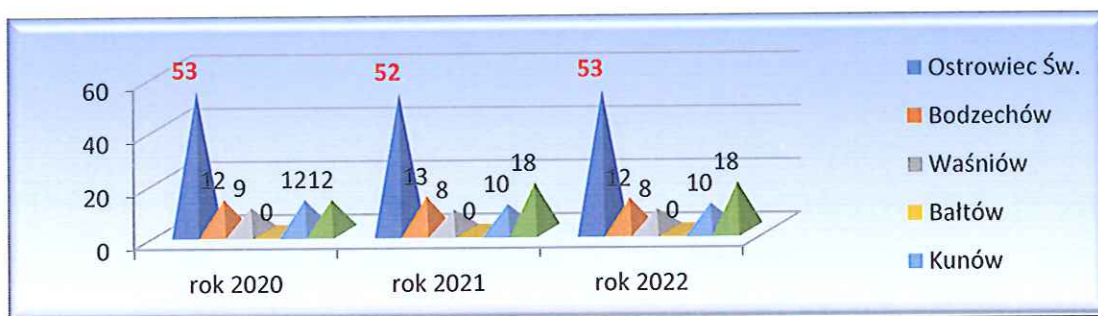
Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogą być objęte pomocą i wsparciem asystenta rodziny. Kryzys dotyczący rodzinę może być przezwyciężany tylko w przypadku obustronnego zaangażowania się w poprawę zaistniałej sytuacji przez samych członków rodziny oraz pracowników instytucji powołanych do świadczenia tego rodzaju pomocy.

Tabela nr 3. Liczba asystentów i rodzin objętych opieką asystenta rodziny w poszczególnych gminach

Gmina/Miasto	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba asystentów	Liczba rodzin	liczba asystentów	Liczba rodzin
Ostrowiec Św.	4	53	4	52	4	53
Bodzechów	1	12	1	13	1	12
Waśniów	1	9	1	8	1	8
Baltów	0	0	0	0	0	0
Kunów	1	12	1	10	1	10
Ćmielów	1	12	1	18	1	18

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS-ów funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Wykres nr 2. Liczba rodzin objętych opieką „asystenta rodziny” w poszczególnych gminach na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022.

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS-ów funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Praca „asystenta rodziny” (zadanie własne gminy) ukierunkowywana jest na działania profilaktyczne prowadzone z rodzicami biologicznymi w celu jak najdłuższej możliwości pobytu dziecka w rodzinie naturalnej. Asystenci rodzin wspierają również członków rodziny w przywracaniu zdolności do należytego wypełniania zadań przypisanych ustawowo rodzinie. Na uwagę zasługuje fakt, że tylko jedna gmina funkcjonująca na terenie Powiatu Ostrowieckiego nie wykazuje potrzeb w przedmiotowym zakresie i nie zatrudnia asystenta.

5. Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim

Teren Powiatu Ostrowieckiego jest objęty jurysdykcją Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim z tym, że III Wydział Rodzinny i Nieletnich rozpatruje sprawy gmin: Ostrowiec Świętokrzyski, Bodzechów, Waśniów, Kunów oraz Bałtów, natomiast Sąd Rejonowy w Opatowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich obszarem właściwości obejmuje gminę Ćmielów.

Z analizy danych przedstawionych przez sąd wynika, że liczba spraw nieletnich w sądzie ostrowieckim cechuje się zbliżonymi do siebie liczbami i waha się od 147 do 129 odbytych spraw dotyczących nieletnich rocznie. Podobna sytuacja dotyczy liczby osób w stosunku do których sąd orzekł ograniczenie praw rodzicielskich poprzez nadzór kuratora. Statystykę poruszanej problematyki wykazuje tabela poniżej.

Tabela nr 4. Liczba spraw sądowych w związku z zawieszeniem, ograniczeniem i pozbawieniem praw rodzicielskich w powiecie ostrowieckim w latach 2020 - 2022

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba spraw w sądzie	147	109	129
Liczba spraw sądowych o zawieszenie władzy rodzicielskiej	6	0	1
Liczba spraw sądowych o ograniczenie władzy rodzicielskiej	56	62	71
Liczba spraw sądowych o pozbawienie władzy rodzicielskiej	85	47	57

Źródło: sprawozdania resortowe Sąd Rejonowy w Ostrowcu Św.

Tabela nr 5. Nieletni objęci nadzorem kuratora sądowego w Powiecie Ostrowieckim

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba nieletnich objętych nadzorem kuratora sądowego	73	71	57

Źródło: sprawozdania resortowe Sąd Rejonowy w Ostrowcu Św.

Z wykazanych przez Sąd Rejonowy w Ostrowcu Św., danych za okres lat 2020 – 2022 wynika, że w Powiecie Ostrowieckim, w tym przedziale czasowym liczba nieletnich objętych nadzorem kuratora zmalała, a różnica między początkowym 2020 rokiem oceny, a 2022 wynosiła 16 osób i charakteryzowała się tendencją spadkową.

Tabela 6. Zastosowane środki wychowawcze i poprawcze przez Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim

Rodzaj środka	Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich w latach		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Upomnienie	34	30	68
Zobowiązanie do określonego postępowania	0	0	0
Nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekunów	6	7	6
Nadzór kuratora	28	28	21
Skierowanie do ośrodka kuratorskiego	6	5	7
Zakaz prowadzenia pojazdów	1	0	2
Umieszczenie w MOW	4	1	4
Umieszczenie w zakładzie leczniczo - wychowawczym	0	0	1
Zakład poprawczy	0	0	0

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdań rocznych sądu.

Zestawienie danych za okres lat 2020 – 2022 zawartych w tabeli powyżej wykazuje, że najczęstszym środkiem stosowanym przez sąd były tzw. upomnienia oraz nadzór kuratora. Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2022 roku znacząco, bo prawie 100% wzrosła liczba stosowanej przez Sędziów w stosunku do nieletnich formy ostrzegawczej w postaci udzielenia podczas rozpraw sądowych – upomnienia. Do zadań sądów należy również prowadzenie spraw o przysposobienie nieletniego przez rodzinę preadopcyjną. Jak wynika z danych wykazanych w sprawozdaniu z bieżącej działalności Sądu Rejonowego w Ostrowcu Św., w analizowanym okresie widoczny jest bardzo mały wzrost liczby rodzin, które złożyły stosowny wniosek o przysposobienie dziecka potrzebującego opieki „rodziców zastępczych”. Strukturę danych w zakresie przysposobień wykazuje tabela poniżej.

Tabela nr 7. Liczba postępowań sądowych w zakresie przysposobienia dziecka w latach 2020 – 2022

Wyszczególnienie / Rok	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba postępowań dot. przysposobienia dziecka	6	7	9

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdań rocznych sądu.

6. Przemoc domowa

Analizując sytuację społeczną rodzin, należy również zwrócić uwagę na występowanie w społeczności lokalnej problematyki występującej przemocy domowej. Przemoc domowa jest jednym z największych i najtrudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Występuje ona nie tylko w rodzinach uznawanych powszechnie za niewydolne, ale również wśród dobrze sytuowanych mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego. Skutki występowania tego zjawiska wpływają niekorzystnie na rozwój psycho – emocjonalny dziecka oraz znacznie destabilizują funkcjonowanie rodziny.

Dane statystyczne uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim wskazują na podejmowanie wielu interwencji w rodzinach z powodu przemocy domowej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę interwencji, w wyniku których zostały założone „Niebieskie Karty” w latach 2020 – 2022. Procedura „Niebieskie Karty” służy nie tylko rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia, jej skutków oraz zaplanowaniu pomocy, ale jest wykorzystywana w postępowaniu przygotowawczym wszczynanym wobec sprawcy – także w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka.

Tabela nr 8. Liczba interwencji domowych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022 (NK)

Rok	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Miejsce interwencji			
Miasto	111	79	86
Wieś	48	43	32
Ogółem:	159	122	118

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdań Komendy Powiatowej Policji.

Jak wynika z analizy danych zawartych w powyższej tabeli w środowisku miejskim i wiejskim odnotowano wzrost interwencji policji, podczas których wszczynano procedurę „Niebieskie Karty”. Największy przyrost interwencji domowych wystąpił w 2021 r. Należy zwrócić uwagę na to, że ilość przeprowadzonych przez policję interwencji domowych utrzymuje się na wysokim poziomie. Liczby wykazywane przez KPP różnią się z danymi OPS-ów. Wynika to z faktu, że nie wszystkie rodziny, w których występuje zjawisko przemocy domowej również są klientami pomocy społecznej. Ingerencja różnych instytucji w środowiskach dotkniętych tym problemem jest jak najbardziej konieczna i uzasadniona, ponieważ przemoc domowa może stanowić bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia dzieci i innych członków tych rodzin. Powyższe dane wskazują, że liczba interwencji związanych z aktami przemocy domowej ustawicznie wzrasta. Tendencja ta ma miejsce zarówno w ośrodkach miejskich, jak i wiejskich. Największy wzrost względem lat poprzednich zanotowano w 2021 roku. Co więcej, wzrost ten był wyższy na terenach miejskich. Do Programu podjęto również analizę danych dotyczącą liczby ofiar przemocy domowej z uwzględnieniem podziału ze względu na płeć i dojrzałość.

Tabela nr 9. Liczba ofiar przemocy domowej z podziałem na płeć i dojrzałość w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022

Płeć	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Kobiety	148	155	263
Mężczyźni	11	11	27
Małoletni	88	36	124
Ogółem:	247	202	414

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdań jednostek OPS, MOPS, MGOPS.

Tabela nr 10. Liczba sprawców przemocy domowej odnotowanej w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022

Rok	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba sprawców	159	128	119

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdań jednostek OPS, MOPS, MGOPS.

Dla mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego będących w trudnej, kryzysowej sytuacji życiowej, dotkniętych przemocą domową, szukających wsparcia w rozwiązaniu swoich życiowych problemów, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim

w 2019 roku utworzyło i uruchomiło **Punktu Interwencji Kryzysowej (PIK)**. Osoby będące w potrzebie mogą w PIK uzyskać wsparcie psychologa, terapeuty ds. uzależnień oraz radcy prawnego. Wymienieni specjaliści udzielają bezpłatnych porad po wcześniejszym telefonicznym ustaleniu możliwości kontaktu z niezbędnym w rozwiązaniu zaistniałego problemu specjalistą.

Mieszkańcy Powiatu Ostrowieckiego mogą również skorzystać ze wsparcia i porad pracowników socjalnych oraz pracowników merytorycznych zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim codziennie w godzinach od 7⁰⁰ do 15⁰⁰.

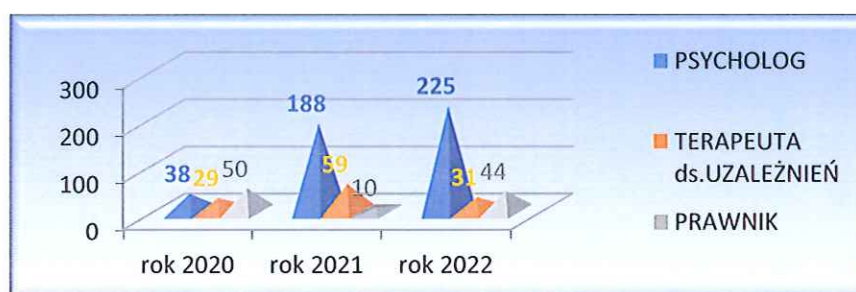
Liczbę udzielonych porad w PIK przez okres od 2020 do 2022 roku przedstawia poniższa tabela. Z analizy danych zawartych w tabeli zauważa się znaczny wzrost potrzeb mieszkańców w zakresie niezbędnego wsparcia przez psychologa. Z roku na rok liczba porad wzrosła prawie 5-cio; 6-cio krotnie. Sytuacja taka spowodowana została przez panującą w kraju w ówczesnym okresie pandemię wirusa Sars-Cov2 i spowodowane tym osamotnienie ludzi.

Tabela nr 11. Liczba porad udzielonych przez specjalistów w PIK - w latach 2020 – 2022

Specjalista \ Rok	Liczba udzielonych porad		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Psycholog	38	188	225
Terapeuta ds. uzależnień	29	59	31
Prawnik	50	10	44
Łącznie:	117	257	300

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań PCPR.

Wykres nr 3. Liczba porad udzielonych przez specjalistów w PIK w latach 2020 – 2022

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdań PCPR.

7. Piecza zastępcza funkcjonująca na terenie Powiatu Ostrowieckiego

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji oraz działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym takowej przez rodziców biologicznych lub prawnych opiekunów. Szeroko rozumiane wspieranie rodziny należy do zadań gmin, natomiast zapewnienie dziecku pieczy zastępczej to zadanie powiatu.

Jednostkami wpierającymi rodziny i system pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, które realizują zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz inne podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Pieczna zastępcza zapewnia:

- 1) „pracę” z rodziną – umożliwiając powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowalnych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczna zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie postanowienia sądu, a w przypadku pilnej konieczności na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Rodzinna pieczna zastępcza funkcjonująca na terenie Powiatu Ostrowieckiego

Zgodnie z założeniami ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) Rodzina zastępcza:
 - spokrewniona
 - niezawodowa
 - zawodowa, w tym pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego
 - zawodowa specjalistyczna
- 2) Rodzinny Dom Dziecka.

RODZINY SPOKREWNIONE to takie, w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do jego alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwo.

RODZINY NIEZAWODOWE to rodziny, które tworzone są przez małżeństwo lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też zupełnie obce (niespokrewnione z dziećmi).

ZAWODOWA PIECZA ZASTĘPCZA:

RODZINA ZAWODOWA to rodzaj pieczy zastępczej, w którym opiekunowie zastępczy zostają niejako zatrudnieni do opieki nad dziećmi. Bycie ich opiekunami stanowi dla nich rodzaj pracy, za którą jeden z nich otrzymuje wynagrodzenie. W zawodowej rodzinie zastępczej umieszcza się dzieci na pobyt długoterminowy lub – w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego – na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesiące (w szczególnych sytuacjach pobyt może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej). W przypadku tego typu rodzin wysokość wynagrodzenia jest zależna od liczby i stanu zdrowia umieszczonych dzieci, przy czym rodzina zastępcza zawodowa otrzymuje również wynagrodzenie za okres pozostawania w tzw. Gotowości do przyjęcia dziecka.

RODZINA ZASTĘPCZA ZAWODOWA SPECJALISTYCZNA obejmuje opieką w szczególności dzieci niedostosowane społecznie oraz dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, tj. z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji, a także małoletnie matki z dziećmi.

W RODZINNY DOM DZIECKA może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (lub w razie konieczności liczniejsze rodzeństwo).

W RODZINIE POMOCOWEJ może być umieszczone dziecko w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniu lub pobytem w szpitalu oraz w wyniku nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej. Rodziną pomocową może być:

- ✓ rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka,
- ✓ małżonkowie lub osoba niepozostającą w związku małżeńskim przeszkoleni do pełnienia funkcji rodzi

Rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, a w szczególności:

- ✓ traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- ✓ zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- ✓ zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych,
- ✓ zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań,
- ✓ zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne,
- ✓ zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- ✓ umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Pelnienie funkcji rodziny zastępczej i prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- ✓ dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- ✓ nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- ✓ wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- ✓ nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- ✓ są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:
 - zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
 - opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2 - letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;
 - przebywają na terytorium **Rzeczypospolitej Polskiej**;
 - zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
 - właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
 - wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Powiat Ostrowiecki realizuje zadania pieczy zastępczej poprzez tworzenie:

- rodzin zastępczych spokrewnionych,
- rodzin zastępczych niezawodowych,
- rodzin zawodowych w tym rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Jak wynika z zebranych poniżej danych, na terenie Powiatu Ostrowieckiego zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe, czyli wujostwo lub osoby obce (niespokrewnione). Porównanie zestawienia z analizowanych lat 2020 – 2022 pozwala na stwierdzenie, że liczba rodzin utrzymuje się w dalszym ciągu na zbliżonym poziomie.

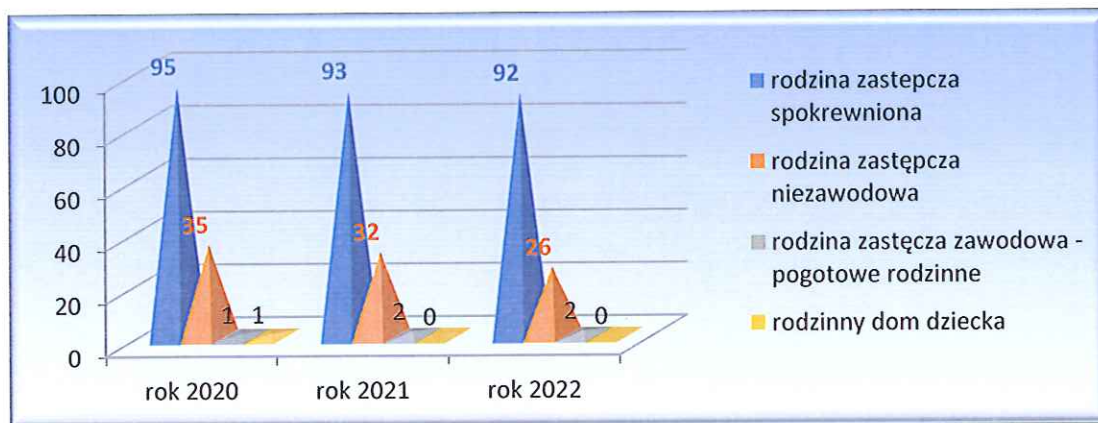
Tabela nr 12. Formy rodzinnej pieczy zastępczej/liczba rodzin w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022

Rok	Formy rodzinnej pieczy zastępczej / Liczba rodzin				
	rodzina zastępcza spokrewniona	rodzina zastępcza niezawodowa	rodzina zastępcza zawodowa	rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	rodzinny dom dziecka
2020 r.	95	35	0	1	1
2021 r.	93	32	0	2	0
2022 r.	92	26	0	2	0

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach jednostki.

Warto nadmienić, że od sierpnia 2023 roku niezawodowa rodzina zastępcza funkcjonująca na terenie Powiatu Ostrowieckiego od 2016 roku została, na wniosek rodziny, przekształcona w zawodową rodzinę zastępczą.

Wykres nr 4. Liczba dzieci objętych opieką w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022

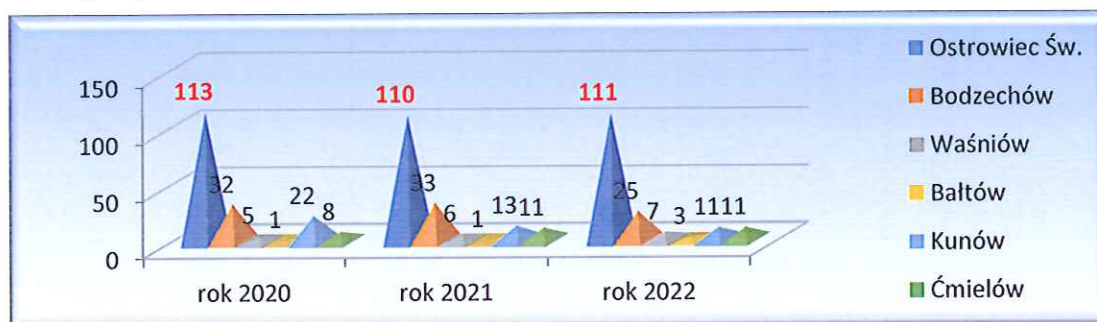
Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach.

Tabela nr 13. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w podziale na poszczególne miasta / gminy z terenu Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022

Gmina	Liczba dzieci w Pieczy Zastępczej		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Ostrowiec Świętokrzyski	113	110	111
Baltów	1	1	3
Bodzechów	32	33	25
Ćmielów	8	11	11
Kunów	22	13	11
Waśniów	5	6	7
Ogółem:	181	174	168

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS-ów funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Wykres nr 5. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w podziale na poszczególne miasta / gminy z terenu Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS-ów funkcjonujące na terenie Powiatu Ostrowieckiego

8. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Działając w oparciu o art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Zarządzeniem Starosty Ostrowieckiego Nr Or.I.120.50.2011 z dnia 12 października 2011 roku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą - w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;

- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu Ostrowieckiego corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Szkolenie **PRIDE** to program edukacyjno - kwalifikacyjny przygotowany dla kandydatów chcących zostać rodziną zastępczą. Szkolenie to umożliwia kandydatom poznanie podstawowych wyzwań związanych z przyjęciem dziecka do rodziny oraz własnych możliwości w tym zakresie. Ostatnie szkolenie tego rodzaju zorganizowane przez tut. Centrum przeprowadzone zostało w 2023 roku. Natomiast w 2022 roku przeprowadzono kwalifikację 28 osób/ 21 - rodzin kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (17 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione i 11 kandydatów na rodziny niezawodowe). W nawiązaniu do art. 42 ustawy przeprowadzono również analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów oraz sporządzono dla nich opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Podstawowym stanowiskiem pracy w strukturze organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest „*koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*”. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy, rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora, zadania koordynatora wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej).

Tabela nr 14. Liczba rodzin przeszkolonych w zakresie sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej

Rok	Liczba kandydatów
2020 r.	6
2021 r.	6
2022 r.	0

Źródło: opracowanie własne PCPR

Warto nadmienić, że w 2023 roku przeszkolono w zakresie funkcjonowania rodzin zastępczych 10 osób co dało kwalifikacje do pełnienia tej funkcji 9-ciu z nich.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielają wsparcia i pomocy rodzinom zastępczym, współpracują z asystentami rodziny i z pracownikami socjalnymi z miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej w celu przygotowania do możliwości powrotu dzieci do rodzin

biologicznych, współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, poradnią psychologiczno -pedagogiczną, instytucjami oświatowymi oraz sądem. Systematycznie uczestniczą w organizowanych posiedzeniach zespołów oceniających zasadność dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Dokonują w 3 letnim cyklu oceny rodziny zastępczej już funkcjonującej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pełnią również funkcje opiekuna procesu usamodzielniania dla pełnoletnich wychowanków oraz uczestniczą w opracowywaniu **Indywidualnych Programów Usamodzielnienia (IPU)** dla tych wychowanków.

Tabela nr 15. Liczba Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i łączna liczba rodzin objętych wsparciem Koordynatora (art. 77 ust.4 ustawy 15 rodzin przypada na 1 koordynatora)

Rok	Liczba na przełomie danego roku		
	Koordynatorów RPZ	Organizator RPZ	Rodzin pod opieką
2020 r.	5	1	84
2021 r.	5	1	99
2022 r.	5	1	92

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych ze sprawozdań

Dodatkowym wsparciem dla rodzin zastępczych jest prowadzenie „Grup Wsparcia”. Psycholog oraz pracownik tut. PCPR raz w miesiącu spotykają się z rodzinami zastępczymi. Specjaliści pomagają w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych występujących u wychowanków objętych opieką przez rodziców zastępczych. Rodzice zastępczy mają możliwość wymiany swoich doświadczeń oraz rozmowy ze specjalistami.

Tabela nr 16. Liczba zorganizowanych grup wsparcia oraz liczba rodzin w nich uczestnicząca

Rok	Liczba	
	grup wsparcia	rodzin uczestniczących
2020 r.	3	13
2021 r.	8	60
2022 r.	6	36

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Ostrowcu Św.

Z opracowanych zestawień wynika, że w okresie 2020 – 2022 na terenie Powiatu Ostrowieckiego liczba dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywała się na bardzo zbliżonym poziomie. Wskazuje to jednoznacznie na potrzebę tworzenia kolejnych rodzin zastępczych.

Tabela nr 17. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020 – 2022

Rok	Łączna liczba dzieci umieszczonych w RP	
	I półrocze	II półrocze
2020 r.	13	15
2021 r.	16	13
2022 r.	9	8
Łącznie	112	

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie sprawozdań CAS

9. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2024 – 2026

Na podstawie art. 56 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej ustala roczny limit zawodowych rodzin zastępczych. Na koniec 2022 roku na terenie Powiatu Ostrowieckiego funkcjonowała jedna zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego. Posiadane przez Powiat Ostrowiecki zasoby w dziedzinie rodzinnej pieczy zastępczej nie wyczerpują w pełnym, zakresie rzeczywistych i aktualnych potrzeb w tym zakresie. W związku z tym w latach 2024 – 2026 konieczne jest dalsze sukcesywne zwiększanie liczby rodzin zastępczych zawodowych poprzez przekształcanie niezawodowych rodzin zastępczych lub pozyskiwanie nowych osób spełniających formalne kryteria, tzn. 3-letnie doświadczenie jako niespokrewniona rodzina zastępcza oraz ukończony kurs kwalifikacyjny do pełnienia tej funkcji.

Tabela nr 18. Planowany limit tworzenia zastępczych rodzin zawodowych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach realizacji Programu

Rok realizacji	Planowany do utworzenia limit zawodowych RZ
2024 r.	do 4 rodzin
2025 r.	do 5 rodzin
2026 r.	do 6 rodzin

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Ostrowcu Św.

10. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim

Rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów jego utrzymania oraz inne dodatki, świadczenia lub wynagrodzenie na zasadach określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zestawienie wydatkowanych środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu i poza nim – zgodnie z zawartymi porozumieniami z JST poniesionych przez Powiat Ostrowiecki w latach 2020 – 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 19. Środki finansowe wydatkowane przez Powiat Ostrowiecki w latach 2020 – 2022 na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (wydatki powiatu)

Rok	Środki finansowe wydatkowane na pieczę rodzinną		
	Świadczenia powiatowe	Porozumienia	Łącznie
2020 r.	1 616 962,55 zł	228 601,63 zł	1 845 564,18 zł
2021 r.	1 678 399,26 zł	225 782,23 zł	1 904 181,49 zł
2022 r.	1 699 087,75 zł	205 405,80 zł	1 904 493,55 zł

Źródło: Opracowanie własne przez PCPR w Ostrowcu Św. sprawozdanie Rb-28s

11. Instytucjonalna Piecza Zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- ✓ Placówki opiekuńczo – wychowawczej;
- ✓ Regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej;
- ✓ Interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Pobyty w placówce opiekuńczo – wychowawczej powinien mieć charakter przejściowy tj. do czasu możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej albo ustanowienia dla niego rodziny zastępczej lub adopcyjnej.

Do końca marca 2023 roku na terenie Powiatu Ostrowieckiego funkcjonowało pięć niepublicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego prowadzonych na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego po przeprowadzeniu stosownych postępowań konkursowych na realizację zadania w zakresie sprawowania pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej przez organizację wyłonioną w drodze konkursu ofert, zgodnie z art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm). t. j.:

- 1) Zespół Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych „Nasz Dom” ul. Szkolna 19, 27-400 Ostrowiec Św., składającego się z dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczych tj.:

- *Placówka „Nasz Dom Nr 1” – 14 miejsc,*
- *Placówka „Nasz Dom Nr 2” – 14 miejsc.*

Zespół jest jednostką organizacyjną Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi,

oraz

- 2) Niepubliczne Placówki Opiekuńczo Wychowawcze w Małachowie prowadzone przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo w skład których wchodzi Niepubliczne Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze:

- *Nr 1 w Małachowie – 14 miejsc,*
- *Nr 2 w Małachowie – 14 miejsc,*
- *Nr 3 w Małachowie – 14 miejsc,*

Od 1 marca 2023 r. na bazie majątku Powiatu Ostrowieckiego rozpoczęła swoją działalność nowa, szósta placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego przeznaczona dla 14 wychowanków pod nazwą:

- Niepubliczna Placówka Opiekuńczo Wychowawcza Nr 4 w Małachowie.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze zapewniają dzieciom skierowanym do takiej formy opieki przez Sąd Rejonowy całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają ich niezbędne potrzeby, w szczególności bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne, religijne oraz zdrowotne. Realizują przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwiając wychowankowi kontakt z rodzicami biologicznymi oraz innymi bliskimi (chyba, że sąd postanowi inaczej).

Placówki opiekuńczo – wychowawcze w zakresie swoich kompetencji podejmują również działania mające na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej. Zapewniają też dzieciom doraźną opiekę w czasie trwania sytuacji kryzysowej w rodzinie.

Tabela nr 20. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020 – 2022

Rok	Łączna liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej PZ	
	I półrocze	II półrocze
2020 r.	10	12
2021 r.	17	14
2022 r.	8	14
Łącznie	75	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań CAS

Łączna liczba dzieci objętych opieką w podziale na poszczególne placówki opiekuńczo – wychowawcze na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 21. Średnia liczba dzieci objętych opieką w Niepublicznych Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych w latach 2020 – 2022

Nazwa placówki	Rok	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Małachowie Nr 1		14	13	13
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Małachowie Nr 2		14	13	14
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Małachowie Nr 3		15	13	14
Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych „Nasz Dom Nr 1 i Nr 2 ” w Ostrowcu Świętokrzyskim		28	28	29
Ogółem:		71	67	70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Łączne wydatki poniesione na funkcjonowanie Niepublicznych Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych z terenu Powiatu Ostrowieckiego przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 22. Roczne wydatki Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022 na pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Rok	Środki wydatkowane
2020 r.	3 256 235,00 zł.
2021 r.	3 234 714,00 zł.
2022 r.	3 593 881,00 zł.

Źródło: opracowanie własne PCPR w Ostrowcu Św.

W ramach realizacji porozumień w sprawie warunków pobytu dzieci pochodzących z terenu Powiatu Ostrowieckiego, a przebywających w specjalistycznych placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów oraz wysokości wydatków na ich opiekę i wychowanie, zawartych pomiędzy Powiatem Ostrowieckim oraz Powiatami: Opatowskim, Krasnostawskim, Śląskim, Starachowickim, Jędrzejowskim oraz miastem Kraków, Gliwice, Łódź zostały przekazane środki finansowe. Wydatki w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 23. Roczne wydatki Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022 na rzecz innych powiatów w ramach zawartych porozumień

Rok	Ilość dzieci	Środki wydatkowane
2020 r.	9	358 642,56 zł
2021 r.	7	421 547,44 zł
2022 r.	7	385 898,86 zł

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Ostrowcu Św.

12. Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej

Usamodzielnianie to proces, któremu podlegają pełnoletni wychowankowie zarówno rodzin zastępczych jak i placówek opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych, mający na celu rozpoczęcie przez wychowanków samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Każdy z wychowanków pieczy zastępczej, nie później niż na rok przed osiągnięciem pełnoletności, wybiera opiekuna usamodzielnienia. Warunkiem do uzyskania jakiegokolwiek formy wsparcia jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji opracowanego wspólnie z opiekunem procesu usamodzielnienia tzw. **Indywidualnego Programu Usamodzielnienia (IPU)**.

Dobór form pomocy jest uzależniony od całokształtu sytuacji życiowej pełnoletnich osób. Wychowankowie, którzy osiągnęli pełnoletność mają możliwość pozostania w dotychczasowych środowiskach zastępczych do 25. roku życia. Zgodnie z ustawą, osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną:

- 1) przyznaje się pomoc na:
 - a) kontynuowanie nauki,
 - b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia,
 - c) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest pozyskanie mieszkania, a tym samym stworzenia dla siebie odpowiednich warunków bytowych. Wsparciem w tym zakresie jest umożliwienie usamodzielnianym wychowankom pobytu w mieszkaniu treningowym na czas trwania nauki i zdobywania dodatkowych kwalifikacji zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy zarobkowej.

Na terenie Powiatu Ostrowieckiego od 2019 roku funkcjonują dwa mieszkania treningowe, które są formą wsparcia i przygotowania pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do samodzielności. Podczas pobytu w mieszkaniu treningowym usamodzielniani wychowankowie mogą korzystać ze wsparcia opiekuna mieszkania, psychologa, terapeuty ds. uzależnień, prawnika oraz pracownika socjalnego.

W świetle przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie, jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy przez okres co najmniej:

- ✓ 3 lat - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- ✓ roku - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną.

Pomoc na usamodzielnienie wypłaca się po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki, poza szczególnymi przypadkami uzasadniającymi jej przyznanie w trakcie kontynuowania nauki. Udzielenie tej pomocy może nastąpić jednorazowo lub w ratach, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia.

Ponadto, pomoc na usamodzielnienie i zagospodarowanie przyznawana jest osobie usamodzielnianej po spełnieniu przez nią warunków określonych przepisami ustawy. Pomoc pieniężną na usamodzielnienie można przyznać, jeżeli jest to uzasadnione sytuacją mieszkaniową, dochodową, majątkową lub osobistą osoby usamodzielnianej. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę:

- w szkole;
- w zakładzie kształcenia nauczycieli;
- w uczelni;
- na kursach, których ukończenie jest zgodne z IPU wychowanka;
- u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

W Powiecie Ostrowieckim wydatkowanie środków finansowych w zakresie realizacji zadania polegającego na usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 24. Wysokość świadczeń udzielonych wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą w latach 2020 – 2022

Rodzaj pomocy	Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie	
	liczba osób	kwota w / zł/	liczba osób	kwota w / zł/	liczba osób	kwota w / zł/
2020 r.	36	162 372,24	3	10 410,00	3	4 731,00
2021 r.	32	160 594,39	7	31 571,00	8	16 714,00
2022 r.	30	174 035,97	5	27 250,00	4	7 041,00

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Ostrowcu Św.

Tabela nr 25. Wysokość świadczeń udzielonych wychowankom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą w latach 2020 – 2022

Rodzaj pomocy	Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie	
	liczba osób	kwota w / zł/	liczba osób	kwota w / zł/	liczba osób	kwota w / zł/
2020 r.	25	100 535,31	3	20 817,00	3	4 731,00
2021 r.	20	109 491,40	2	14 916,00	2	3 390,00
2022 r.	15	89 338,88	4	31 356,00	6	10 518,00

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Ostrowcu Św.

Różnice w liczbach wychowanków usamodzielnianych korzystających z pomocy finansowej wykazanych w tabelach wynika z faktu zakończenia samego procesu usamodzielnienia np. ukończenie nauki w szkole lub ukończenia 25. roku życia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. na przełomie lat 2020 – 2022 łącznie udzieliło pomocy finansowej dla osób usamodzielnianych na kwotę:

- ✓ w rodzinnej pieczy zastępczej – **594 719,60 zł**,
- ✓ w instytucjonalnej pieczy zastępczej – **385 093,59 zł**.

13. Analiza SWOT

Dokonana analiza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zarówno w oparciu o własne wnioski z zakresu funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie Powiatu Ostrowieckiego, jak i innych instytucji współpracujących z tut. Centrum w przedmiotowym zakresie posłużyła jako podstawa do opracowania analizy SWOT.

Na wspomnianą analizę składają się cztery podstawowe czynniki:

- I. Grupę stanowi obszar „mocnych stron”, inaczej wewnętrznych uwarunkowań tut. Centrum do których zaliczyć można silne i dobrze ugruntowane metody realizacji zadań z zakresu organizowania pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim. Opracowane w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., wewnętrzne regulaminy funkcjonowania jednostki, wzmacniają kompetencje pracowników w powyższym zakresie.
- II. Grupę stanowi obszar „słabych stron”, inaczej uwarunkowań wewnętrznych, które mogą wystąpić podczas realizacji zadania z zakresu obszaru pieczy zastępczej w tut. Centrum. Mogą one stanowić zagrożenie w podejmowaniu prawidłowych decyzji lub działań, jeśli nie zostaną wyeliminowane lub zminimalizowane, mogą osłabiać pracę zespołu w tym zakresie.
- III. Grupę stanowi obszar „szans”, czyli czynników zewnętrznych, które nie są bezpośrednio związane z funkcjonowaniem pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim, ale mogą mieć wpływ na możliwość rozwoju inicjatyw w zakresie pieczy zastępczej, szczególnie tej rodzinnej.
- IV. Grupę stanowi obszar „zagrożeń”, czyli uwarunkowań zewnętrznych panujących w środowisku lokalnym, które mogą stanowić zagrożenie dla rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ dobrze wykształcone i przygotowane kadry działające w obszarze pomocowym, ✓ funkcjonowanie sześciu placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu, ✓ zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego, ✓ poradnictwo – wsparcie specjalistyczne, ✓ prowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, ✓ propagowanie idei rodzin zastępczych, ✓ funkcjonowanie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków, ✓ szkolenia dla pracowników tut. Centrum, ✓ funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej, ✓ duże doświadczenie kadry tut. Centrum w zakresie realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej,	✓ niewystarczająca liczba osób chętnych do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej, ✓ zbyt mała ilość rodzin zastępczych zawodowych, ✓ niewystarczająca liczba mieszkań z zasobu gminy, socjalnych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, ✓ brak rodzinnego domu dziecka, ✓ brak poradni specjalistycznych dla dzieci na terenie Powiatu Ostrowieckiego, ✓ brak wsparcia psychiatry dziecięcego na terenie Powiatu Ostrowieckiego, ✓ brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej, ✓ brak miejsca spotkań rodziców z rodzin zastępczych - „<i>centrum aktywności</i>” rodzinnej.

SZANSE	ZAGROŻENIA
✓ rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem (rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych), ✓ możliwość pozyskiwania i wykorzystywania środków zewnętrznych niezbędnych w propagowaniu dobrej idei rodzin zastępczych, ✓ utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej, ✓ systematyczne szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe, ✓ rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez utworzenie i prowadzenie placówek terapeutyczno – specjalistycznej oraz interwencyjnej, ✓ szkolenia i doskonalenie zawodowe kadry funkcjonującej w obszarze pomocy społecznej, ✓ rozwój specjalistycznego wsparcia m.in. grupy wsparcia, poradnictwo psychologiczno-terapeutyczne, poradnictwo rodzinne, ✓ popularyzacja idei wolontariatu.	✓ postępująca degradacja wartości rodziny, ✓ negatywne postawy wynikające z zaniku wartości rodziny w systemie społecznym, ✓ wypalenie zawodowe funkcjonujących rodzin zastępczych, ✓ problemy opiekuńczo - wychowawcze w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, ✓ ubożenie kadr pomocy społecznej oraz bardzo niski prestiż tego zawodu, ✓ wzrost problemów związanych z rozpowszechniającym się uzależnieniami dzieci i młodzieży od substancji psychoaktywnych oraz ✓ uzależnienia behawioralne dzieci i młodzieży (telefon, internet, komputer), ✓ zwiększająca się liczba dzieci potrzebujących zapewnienia im pobytu w pieczy zastępczej,

14. Realizatorzy Programu

Jednostką, która koordynuje wdrażanie niniejszego Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., które przy jego realizacji będzie współpracowało z następującymi podmiotami:

- a) rodzinami zastępczymi,
- b) rodzinami pomocowymi,
- c) placówkami opiekuńczo – wychowawczymi,
- d) sądami rejonowymi,
- e) ośrodkami pomocy społecznej,
- f) placówkami oświatowymi,
- g) policją,
- h) organizacjami pozarządowymi – instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

15. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 są:

- a) dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- b) rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka,
- c) rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- d) usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej,
- e) kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia RDD oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- f) rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dziećmi z pieczy zastępczej.

16. Cele szczegółowe Programu

CEL Szczegółowy I – Podejmowanie działań promujących rodzinną pieczę zastępczą:

W zakresie realizacji tego celu zakłada się stałe pozyskiwanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowych i zawodowych form pieczy zastępczej, co w konsekwencji powinno spowodować zwiększenie liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, a tym samym zapewni właściwą opiekę wychowankom. Istotne jest budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej oraz stwarzanie warunków oraz możliwości wymiany własnych spostrzeżeń, doświadczeń, trosk itp. między rodzicami zastępczymi. Nie bez znaczenia w realizacji tego celu jest promowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej. Ważnym elementem składowym jest tutaj organizowanie szkoleń oraz konferencji mówiących o formach, zasadach i wspieraniu przez pracowników tut. Centrum funkcjonowania rodzin zastępczych.

CEL Szczegółowy II – Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej:

Poprzez profesjonalne wsparcie udzielane przez pracowników tut. Centrum takich jak psycholog, pracownik socjalny, terapeuta ds. uzależnień, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – specjalistów z zakresu pracy z rodziną i dzieckiem, rodzice zastępczy będą mogli realizować powierzone zadania, adekwatnie do aktualnych potrzeb wychowanków. Stały wzrost kompetencji wychowawczych rodzin będzie gwarantem profesjonalnego wywiązywania się z powierzonych zadań z zakresu pieczy zastępczej. Udzielane w/w wsparcie ma również przeciwdziałać bardzo ważnemu czynnikowi występującemu w ostatnich czasach tj. wypaleniu zawodowemu rodziców zastępczy z rodzin niezawodowych i zawodowych.

CEL Szczegółowy III – Zapewnienie wysokiego poziomu usług instytucjonalnej pieczy zastępczej:

Systematyczne podnoszenie standardów świadczonej opieki w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poprzez zapewnienie zatrudniania przez jednostki stabilnej, doświadczonej w zakresie realizacji zadań opiekuńczo – wychowawczych kadry. Dostosowanie pedagogicznych planów pracy z dzieckiem do jego indywidualnych potrzeb dzieci oraz elastyczność działań w tym zakresie przyczyni się do prawidłowej realizacji zaplanowanego procesu opiekuńczo – wychowawczego względem wychowanków skierowanych przez Sądy do tej formy pieczy zastępczej a tym samym pozwoli zapewnić podopiecznym możliwość lepszego rozwoju emocjonalnego i społecznego.

CEL Szczegółowy IV – Wspieranie procesu usamodzielnienia osób – wychowanków opuszczających pieczę zastępczą:

Zakładanym efektem zaplanowanych działań w tym celu jest wyposażanie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w umiejętności, kompetencje społeczne oraz zawodowe, które pozwolą im w przyszłości na podjęcie prawidłowych działań w kierunku samodzielnego, dorosłego życia. Działania te przełożą się na prawidłowe funkcjonowanie wychowanków w danym środowisku po opuszczeniu pieczy zastępczej oraz pozwoli na samodzielne podejmowanie prawidłowych życiowych decyzji.

CEL Szczegółowy V – Praca socjalna z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Założeniem tego celu szczegółowego jest podejmowanie wszelkich możliwych, w ramach kompetencji pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim działań mających na celu jak najszersze propagowanie wśród rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pozytywnego wpływu na rozwój dzieci i młodzieży podczas możliwości ich wychowywania w środowisku rodziny naturalnej.

Ponadto, nie bez znaczenia pozostaje fakt, że rodzice, którym odebrano możliwość opieki nad własnymi dziećmi, dość często nie dążą do utrzymywania z nimi bezpośredniego stałego kontaktu. Planowane przez pracowników tut. Centrum oddziaływania kierowane do tej grupy osób powinny zwiększyć częstotliwość powrotu dzieci z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych.

HARMONOGRAM działań w ramach PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY
CEL I PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROMUJĄCYCH RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ		
1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez: a. rozpropagowanie w lokalnym środowisku różnych form rodzinnej pieczy zastępczej, b. współpracę z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, c. organizację festynów rodzinnych promujących pieczę zastępczą, kampanii społecznych połączonych z promocją, ulotki, audycje medialne. 2. Współpraca z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz pieczy zastępczej;	1. Liczba kampanii promujących idee rodzicielstwa zastępczego uczestnictwo/organizacja; 2. Liczba ulotek, plakatów; 3. Liczba informacji zamieszczonych w lokalnych mediach (prasa, radio, telewizja, internet itp.); 4. Liczba zorganizowanych spotkań promujących rodzicielstwo zastępcze;	PCPR, JST, OPS-y, JST, OP, RZ.
CEL II ROZWÓJ I WSPARCIE RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ		
1. Pozyskiwanie kandydatów na zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze; 2. Organizowanie szkoleń kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej; 3. Udział rodzin zastępczych w szkoleniach podnoszących umiejętności i kompetencje opiekuńczo-wychowawcze; 4. Zapewnienie rodzinom wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; 5. Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez udział w grupach wsparcia; 6. Zapewnienie rodzinom specjalistycznej pomocy (psycholog, terapeuta, prawnik); 7. Organizowanie spotkań integracyjnych, tematycznych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych; 8. Przyznawanie i wypłacanie przysługujących świadczeń pieniężnych rodzinom zastępczych, zgodnie z przepisami prawa;	1. Liczba osób, które zgłosiły chęć udziału w szkoleniu PRIDE dla kandydatów na rodziny zastępcze; 2. Liczba osób, które ukończyły szkolenie i otrzymały kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; 3. Liczba rodzin zastępczych, uczestniczących w szkoleniach podnoszących umiejętności i kompetencje opiekuńczo - wychowawcze; 4. Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej; 5. Liczba zorganizowanych spotkań w ramach grup wsparcia; 6. Liczba rodzin uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia; 7. Liczba udzielonych porad psychologa, terapeuty, prawnika członkom rodzin zastępczych/liczba rodzin korzystających;	PCPR, JST, RZ, OP, psycholog, prawnik, terapeuta; koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

9. Wsparcie potrzeb dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, kompensowanie braków edukacyjnych i psychospołecznych; 10. Budowanie twórczych relacji oraz kształtowanie więzi z rodzicami biologicznymi w formie warsztatów wyjazdowych.	8. Liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych, tematycznych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych.	
CEL III ZAPEWNIENIE WYSOKIEGO POZIOMU USŁUG 4INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ		
1. Dbanie o wysoki standard świadczonej opieki w placówkach opiekuńczo – wychowawczych; 2. Organizowanie spotkań tematycznych i okolicznościowych dla wychowanków placówek przygotowujące do procesu usamodzielnienia; 3. Organizacja spotkań z przedstawicielami instytucji i organizacji współpracujących na rzecz współpracy w obszarze przekształcania w rodzinną pieczę zastępczą – przekształcanie na placówki o charakterze rodzinnym.	1. Liczba spotkań tematycznych i okolicznościowych organizowanych w placówkach; 2. Liczba wychowanków placówek uczestniczących w inicjatywach integracyjnych, okolicznościowych organizowanych przez placówki oraz pracowników PCPR; 3. Liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników placówek/liczba przeszkolonych pracowników; 4. Liczba zatrudnionych opiekunów ze stażem powyżej 3 lat w PO–W; 5. Liczba wychowanków objętych wsparciem psychologa/terapeuty.	PCPR, PO-W, JST, OP, psycholog, terapeuta.
CEL IV WSPIERANIE PROCESU USAMODZIELNIENIA OSÓB – WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ		
1. Pomoc i wsparcie przy opracowywaniu i realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia; 2. Wsparcie pełnoletnich wychowanków przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; 3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie; 4. Wsparcie osób opuszczających pieczę zastępczą poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa (psycholog, terapeuta, prawnik); 5. Wsparcie pełnoletnich wychowanków w formie wsparcia w mieszkaniu treningowym; 6. Pomoc w uzyskaniu mieszkania socjalnego z zasobów gminy; 7. Prowadzenie dwóch mieszkań treningowych dla usamodzielnianych wychowanków. 8. Prowadzenie treningów o szerokim spektrum prawidłowej integracji ze środowiskiem dla lokatorów mieszkań treningowych w tym: poradnictwo prawne, doradztwo zawodowe, wsparcie psychologa, terapeuty itp.. 9. Prowadzenie pracy socjalnej z wychowankami	1. Liczba sporządzonych IPU; 2. Liczba udzielonych porad przez koordynatorów rodzinnej pieczy; 3. Wysokość wydatkowanych środków z tytułu wypłaconej pomocy dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej: - na kontynuację nauki, - na zagospodarowanie, - na usamodzielnienie; 4. Liczba pełnoletnich wychowanków korzystających z poradnictwa specjalistycznego w PIK: - psychologa, - terapeuty ds. uzależnień, - prawnika, - pracownika socjalnego; 5. Liczba pełnoletnich wychowanków, którym udzielono wsparcia w postaci możliwości pobytu w mieszkaniu treningowym;	PCPR, JST, RZ, psycholog, prawnik, terapeuta, opiekun mieszkań treningo- wych, pracownik socjalny.
CEL V PRACA SOCJALNA Z RODZINĄ BIOLOGICZNĄ DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ		
1. Ustalanie rodzicom biologicznym odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej; 2. Wsparcie rodziców biologicznych w dążeniu do odzyskania opieki nad dzieckiem; 3. Stwarzanie możliwości nawiązania kontaktu rodzica biologicznego z dzieckiem umieszczonym w pieczy; 4. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz zmiany stylu życia.	1. Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie: ustalenia opłaty, odstąpienia, umorzenia lub rozłożenia na raty; 2. Liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych z zakresu możliwości powrotu dziecka do domu z rodzicami biologicznymi;	PCPR, JST, RZ, psycholog, prawnik, terapeuta.

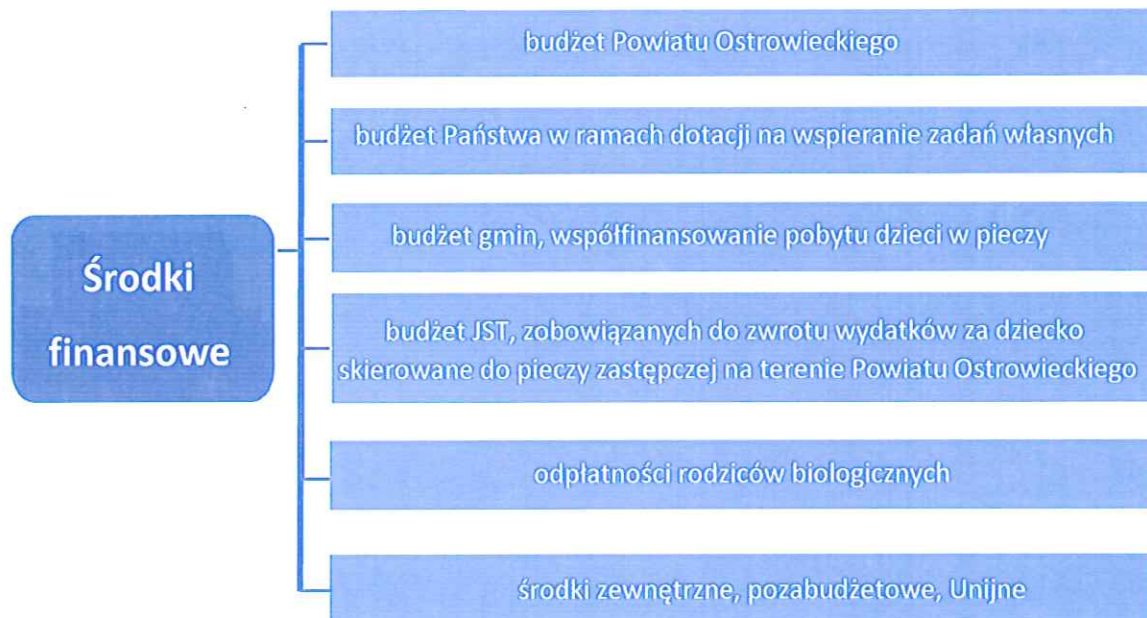
5. Motywowanie rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do współpracy mającej na celu pomoc w przywróceniu im władzy rodzicielskiej poprzez odbudowanie właściwego modelu postępowania w pełnieniu ról społecznych, w tym rodzinnych	3. Liczba zorganizowanych spotkań rodziców biologicznych z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej;	
---	--	--

17. Zakładane rezultaty Programu

1. Podniesienie świadomości społeczności lokalnej o rodzinnych formach pieczy zastępczej.
2. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze w tym organizacja wydarzeń promocyjnych.
3. Uważliwienie społeczności lokalnej na konieczność niesienia pomocy dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki i wychowania w rodzinach naturalnych.
4. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz utworzenie placówki opiekuńczo – socjalizacyjnej typu rodzinnego z miejscami interwencyjnymi oraz specjalistycznej.
5. Zwiększenie środków finansowych na organizację wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez poszukiwanie sponsorów, aplikowanie o zewnętrzne środki finansowe.
6. Podjęcie starań o powrót dzieci przebywających w instytucjonalnej, rodzinnej pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
7. Podniesienie kompetencji opiekunów – wychowawczych funkcjonujących już na terenie Powiatu Ostrowieckiego rodzin zastępczych.
8. Zapoczątkowanie spotkań „superwizyjnych” oraz szkoleń dla przedstawicieli rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
9. Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny naturalnej.
10. Zwiększenie środków na szkolenia, poradnictwo dla wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy przygotowują się do procesu usamodzielnienia oraz tych objętych procesem usamodzielnienia.
11. Zapewnienie pomocy osobom usamodzielnianym poprzez udzielenie wsparcia w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.
12. Pozyskanie do współpracy nowych specjalistów – terapeutów rodziny.
13. Zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
14. Szkolenia kadry tut. Centrum w zakresie realizacji zadań organizatora pieczy zastępczej.

18. Źródła finansowania Programu

Do źródeł finansowania zadań zawartych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2024 – 2026 należą:

19. Monitoring i ewaluacja

Monitoring Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2024 – 2026 prowadzony będzie na podstawie sporządzanej co rok sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji na temat realizacji zadań ujętych w programie. Rezultaty realizacji Programu będą przedstawiane Radzie Powiatu Ostrowieckiego oraz Zarządowi Powiatu Ostrowieckiego po zakończeniu każdego roku kalendarzowego. Program ma charakter otwarty i podlega ewaluacji w zależności od sytuacji i pojawiających się potrzeb w powyższym zakresie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mariusz Pasternak

Spis Tabel:

Tabela nr 1	Liczba rodzin/przesłanki do udzielenia pomocy rodzinie przez OPS-y funkcjonujące w gminach z terenu Powiatu Ostrowieckiego.....	str. 6
Tabela nr 2	Liczba rodzin / osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	str. 7
Tabela nr 3	Liczba asystentów i rodzin objętych opieką asystenta rodziny w poszczególnych gminach.....	str. 7
Tabela nr 4	Liczba spraw sądowych w związku z zawieszeniem, ograniczeniem i pozbawieniem praw rodzicielskich w powiecie ostrowieckim w latach 2020 – 2022.....	str. 8
Tabela nr 5	Nieletni objęci nadzorem kuratora sądowego w Powiecie Ostrowieckim.....	str. 8
Tabela nr 6	Zastosowane środki wychowawcze i poprawcze przez Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim.....	str. 9
Tabela nr 7	Liczba postępowań sądowych w zakresie przysposobienia dziecka w latach 2020 – 2022.....	str. 9
Tabela nr 8	Liczba interwencji domowych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022 (NK).....	str. 10
Tabela nr 9	Liczba ofiar przemocy domowej z podziałem na płeć i dojrzałość w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022.....	str. 10
Tabela nr 10	Liczba sprawców przemocy domowej odnotowanej w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022.	str. 11
Tabela nr 11	Liczba porad udzielonych przez specjalistów w PIK - w latach 2020 – 2022.	str. 11
Tabela nr 12	Formy rodzinnej pieczy zastępczej / liczba rodzin w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022.	str. 15
Tabela nr 13	Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w podziale na poszczególne miasta / gminy z terenu Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022.	str. 17
Tabela nr 14	Liczba rodzin przeszkolonych w zakresie sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.	str. 18
Tabela nr 15	Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i łączna liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora (art. 77 ust.4 ustawy 15 rodzin przypada na 1 koordynatora).	str. 18
Tabela nr 16	Liczba zorganizowanych grup wsparcia oraz liczba rodzin w nich uczestnicząca.....	str. 18
Tabela nr 17	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020 – 2022.	str. 19
Tabela nr 18	Planowany limit tworzenia zastępczych rodzin zawodowych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach realizacji Programu.	str. 19
Tabela nr 19	Środki finansowe wydatkowane przez Powiat Ostrowiecki w latach 2020 – 2022 na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (wydatki powiatu).	str. 20
Tabela nr 20	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020 – 2022.	str. 21
Tabela nr 21	Średnia liczba dzieci objętych opieką w Niepublicznych Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych w latach 2020 – 2022.	str. 21
Tabela nr 22	Roczne wydatki Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022 na pobyt dzieci w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych.	str. 21
Tabela nr 23	Roczne wydatki Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022 na rzecz innych powiatów w ramach zawartych porozumień.	str. 23
Tabela nr 24	Wysokość świadczeń udzielonych wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą w latach 2020 – 2022.	str. 23
Tabela nr 25	Wysokość świadczeń udzielonych wychowankom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą w latach 2020 – 2022.	str. 23

Spis Wykresów:

Wykres nr 1	Liczba osób i rodzin, które skorzystały z pomocy OSP funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego z powodu trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2020 – 2022	str. 7
Wykres nr 2	Liczba rodzin objętych opieką „asystenta rodziny” w poszczególnych gminach na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022.....	str. 8
Wykres nr 3	Liczba porad udzielonych przez specjalistów w PIK w latach 2020 – 2022.....	str. 11
Wykres nr 4	Liczba dzieci objętych opieką w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim w latach 2020 – 2022.....	str. 15
Wykres nr 5	Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w podziale na poszczególne miasta/gminy z terenu Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020 – 2022.....	str. 16